

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան . . . 12 ֆր.

Վեցամսեայ . . . 6 ֆր.

ԱՐՏԱՍՈՂՄԱՆ

Երկու քիւ մէկ ծրարով

Տարեկան . . . 14 ֆր.

Վեցամսեայ . . . 7 ֆր.

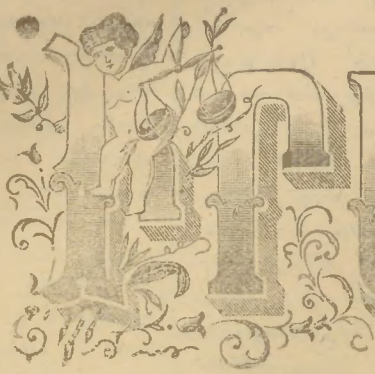
ԱՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2. 60

Վեցամսեայ 1. 50 ֆր.

ԿԱՆԵՐԻԿ

Ծանոցանակ . . . 20 սանթիմ

Ի. Բ. Գ. Ի. Բ.

ԱՋԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵՐԵԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱՔ

Գրութեանը հա լին
արտիք

ՀՐԱՆԵՐ ԱՊՍԱՍԲՈՒԹԵԱՆ

Ռուս գործաւորներու վերջին քաղաքական շարժումին պարագլուխ Կարեն քանադային հետեւեալ նամակը կարտապանք «Երոզակ» վերջին լուսելուածէն .

Յունաւորեան արիւնահեղ օրերը Պետերբուրգում եւ մնացած Ռուսաստանում դէմ առ դէմ կանգնեցրին ճնշած բանւորական դասակարգը եւ միահեծան բեթիմը՝ որի գլուխն է արիւնարբու ցարը : Ռուսական մեծ յեղափոխութիւնը սկսեց : Բոլոր նրանք, որոնց համար իսկապէս թանգ է ժողովրդական ազատութիւնը, պիտի յաղթեն կամ պիտի մեռնեն : Գիտակից՝ պատմական արդի մօմէնտի կարեւորութեան, լինելով իրերի այժմեան դրութեան մէջ, ամէնից առաջ՝ յեղափոխական եւ գործի մարդ, ես հրաւեր եմ կարգում Ռուսաստանի սոցիալիստական բոլոր կուսակցութիւններին՝ անմիջապէս յարաբերութեանց մէջ մտնել միմիանց հետ եւ ձեռնարկել զինուած ապստամբութեան գործին՝ ընդդէմ ցարիզին : Ամէն մի կուսակցութիւն պէտք է սպառազինի իր բոլոր ուժերը՝ Ռազմային գործնական յատակագիծը բոլորի համար ընդհանուր պէտք է լինի : Ռուսը եւ զինամիտ, տէ՛ւօր անհատական եւ խմբային . Մերձաւոր նպատակը՝ միապետութեան տապալում եւ ժամանակաւոր յեղափոխական կառավարութիւն որը անմիջապէս ներսւմ կը յայտարարէ քաղաքական եւ հրօնական ազատութեան բոլոր մարտնչողներին, իսկոյն եւ եթէ կը շինէ ժողովուրդը եւ կը գումարէ հիմնադրական ժողով՝ ընդհանուր, հաւասար, գաղտնի եւ ընտրողական ձայնատուութեամբ :

Դէպի՛ գործ, ընկերներ : Յառաջ դէպի կռիւ : Կրկինք Պետերբուրգի բանւորներ յունւար 9 ի նշանաբանը՝ ազատութիւն կամ մահ : Ներկայ

յոպէներին՝ ամէն մի ձգձգում եւ շփոթանք՝ սճիւր է այն ժողովրդի հանգեպ, որի շահերին էք պաշտպանում դուք : Ներկելով իմ բոլոր ուժերը այն ժողովրդի գործին, որի ծոցից ես ինքս դուրս եմ եկել [գիւղացու որդի], անդարձօրէն կապելով իմ վիճակը այն սոյաքարի հետ, որ մըշտում է բանւոր դասակարգը ճնշողներին եւ հարստահարողներին դէմ, ես բնականաբար իմ աւբող սրտով եւ հոգով կը լինեմ նրանց շարքերում, որոնք կը զբաղեն պրօլետարիատը եւ աշխատաւոր տնայլ մասան կապիտալիստական ճնշումից եւ քաղաքական ստրկութիւնից ազատելու իրական գործով :

ԳԵՈՐԳԻ ԳԱՊՕՆ

17 փետր. 1904

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ԵՒ ՄԱԿԵՒՈՆԻԱՆ

Բարիքի Պուլկարիոյ գիւտագիտական գործակալը Տ. Ջօլօթովիչ Մակեյուիով քրիստոնեայ տարբերուն եւ թուրք կառավարութեան ընթացքի ու բնակչաց թիւի մասին հետեւեալ փութեղական ու հետաքրքրական տեղեկութիւնները հաղորդած է թիւնի խմբագրութեան .

«Պարտիմ հաստատել թէ, ըստ է Տ. Ջօլօթովիչ, արդի վարչական գրութեան բոլոր գոհերուն մէջ ամենէն աւելի գլխավորեան արժանին մակեյուիովի Պուլկարիոնն է : «Պուլկարիոն արմատաւոր» (Պուլկարը մարդ չէ), կըսեն քիչ առաջ թուրքերը եւ Յոնները : Այս վայրենի հայեցողութիւնը միշտ կայ : Պուլկարիոնը ինքնակոչներ են, որոնց գեմ ամեն բան ընել ներելի է :

«Անոնք ոչ իրենց կրօնի պաշտամունքը ընելու ազատութիւն կը վայելին, ոչ իրենց բարոյական եւ ներքինական զարգացումին համար հարկ եղած ազատութիւնը ունին, ոչ ալ օրէնքին առջեւ հաւասարութիւն : 1870 ի հրովարտակը որով պուլկար եկեղեցին հաստատուեցաւ, ընդ երկար մեռեալ տառ մնալէ յետոյ, դէս անոր շատ մը

կեանքը սնործադրելի են : Պուլկար միւլարօլիաները միեւնոյն պակասները կը դուրսն ինչ որ յոյն միւլարօլիաները . բայց, գործադրութեան մէջ, անոնց գէմ հազար տեսակ դժուարութիւններ կը հանուին : Եկեղեցական եւ գաղտնական չէնքը հաստատելու իրաւասութիւնը իրենց կը պատկանի : Բայց իրենց գէմ հանուող դժուարութիւնները շարունակական եւ անվերջանալի են : Պուլկարիոնը տեսականին մէջ, իրր հոլատակներ Սուլթանին -- միւս քրիստոնեայ ցեղերուն համանման իրաւասութիւններ ունին, բայց գործնականին մէջ, անոնց զբաղում է շատ մը վիւրջէթիւնու մէջ օրինական ներկայացուցիչներ ունենալ : Մակեյուիովի մէջ տիրող կենաց անապահովութիւնը, տուրքեր բաժնելու եւ հաւաքելու քմահաճոյքը, զեղծումները գորս կը գործեն տաւանորդի «միւլթեղիմիւր» պահակները եւ պիւստիւնը, ապօրինութիւնները եւ բռնութիւնները՝ որոնց ենթարկուած է այսօր բնակչութիւնը, կը մղեն դէպի իշխանապետութիւնը զաղթականութեան շարունակական հոսանք մը : Արգիւտած հալածանքին յաջորդեց դրութեանակ մը շնչումը, որ է պուլկարիոններն իրր ցեղ միջոցէ վերացուիլը, որուն համար կաշխատութիւնը ցարդը կը պարտի :

Ուրեմն՝ ամանակի պարտականութիւնը ունիմ հաստատելու. միայն թուրքերը չեն որ յանցաւոր են այդ ծայրայեղութիւններուն համար : Յոններն ալ հակառակ իրենց հերքումներուն անոնց հետ մեղի գէմ են : Այս հակառակարմ միւլթիւնը կըսէ չէ որ սկսած է. 1876 ին, յոյն կամուրններու վաղու մը թուրք շարքերուն մէջ կուսեցաւ Սիւպերուն գէմ : այդ վաղին գրքօղը պատերազմի գալտին մէջ խրեցաւ Պուլկար գունդէ մը որ Սիւպերունն ուս ուսի կը կոռէր : այժմ այն Սօֆիայի ազգային դանազարանին մէջ է : Յետոյ պէտք է վերջիչել Տ. Ռայիի (յոյն նախարար) շնջաբեականոր որով կը պատուիրէր Մակեյուիովի բոլոր յոյն հիւպատոսներուն « օգնել թուրք կառավարութեան ապստամբութեան միջոցին » : վերջիջ իշխան իմիսթօֆօրին Կ. Պալիս այցելելը եւ Սուլթանին պատուիրակութեան մը Աթէնք գրկուլը չքանչաներով նուրներով Յունաստանի թաղաւորին եւ արքայական ընտանիքին համար, ճիշդ այն վայրկեանին կըր ամբողջ Մակեյուիովի ապաւ-

տարութեան մէջ կը : Չի պիտի մըր վերջապէս որ 1903 ին յոյն տաւանորները Պալկարիոնը գէմ կուսելու համար կու գէլին օսման հան լուսակին մէջ ծառայութեան մանկ : Այս հակադարձն է այն համակրութեանց գորս Պուլկարիոնը չեն զաղրած Յոյներուն արտայայտութիւն : համակրութիւններ որոնք բարձրօրէն արտայայտուեցան եւ ապացուցուեցան գործնականապէս թրքալուսական պատերազմի բնթացքին ինչպէս նաեւ երկուի գէպքերուն տանն :

Ասանց անցեալը պրոպագանդայի անոնց՝ օրոնք, թուրք կառավարութեան անկախ կերպով, կրկու տարիէ ի վեր, անկողմնակալ քննութիւններ կատարած են Մակեյուիովի մէջ : Անոնք նախ ձեզ պիտի բան թէ յոյն կապիտալները չեն գաղրած թուրք կառավարութեան հետ համեմալն գործիւն, որուն հետեւանք կառավարութիւնը պաշտօնապէս անոնց տալիցած է յոյն գիւղերուն մէջ բռնութեամբ հաստատելու Պալկարիոնը : Պալկարիոնը եւ այսպէսով պատրաստելու հէլլէնականութեան յաղաքողն տիրապետութիւնը :

Դէպքեր կ'օղէք : Կըստ աւտոգրէ ձեզ թուրք : Ազգային, Չալէքթի, Չիքիլիյան, Տիւնուիւնի, Արսաքէրի վերջին, Մալիւնիի (Կաթիլիոյի գետն) մէջ Կաթիլիոյի կապիտալներն մասնաւոր թուրքերը պուլկար քանանները թուրքերէն ջորպուկոն : Չալիլիչայի մէջ նոյն ինչն եւ կապիտալը զաւազանով ձեռնկ տաւ : Գործող քանանայ մը որ կ'սկսակ ոճիւր գործած էր պուլկար ծնած եւ այնպէս մեզ ուղած ըլլալու : Պուլկար մէջ (Յոյներնայ գաւառ), արկի յոյն կապիտալներ մը, թուրք գիւղերուն բնակեցութեամբ, Գաթիլիոյի արքայանի ենթարկուիլ չուզող ժողովուրդի մասնան սպանալիքը բաւա Կաթիլիոյի մէջ Տէր Կարափալիկիս վարժարանին մէջ հրապարակաւ կոտորեց իշտարքին լուսանկարը : Ապստամբութեան տարիջ տեսողութեանը, ամեն քայլի գրայ, իւրաքանչիւր գիւղի մէջ, Պուլկարիոնները գէմ կը յայտնուէր յոյն կապիտալներուն եւ թուրք գիւղերուն համեմալն գործունէութիւնը : Եւ այնպէս որ պուլկար քանաններ եւ գոտախորակներ անխրդճօրէն տանջուեցան, կ'ստրեալ սպառութեան տրուած ըլլալով յոյն քանաններուն եւ գոտախորակներուն : Այս ազատութիւնը այնչափ

լայն էր որ մինչեւ աւագակնե-
րուն կը հասնէր—ինչպէս սա սոս-
կայի վանկէլ աւագակը որ մինչեւ
իր վերջին օրը վատանութիւնը եւ
պաշտպանութիւնը վայելեց նախ
փաշային որ երբորդ զորաբանակին
օգնական հրամանատարն է : Յոյն
հրապատոս Գալէրիոսի մէկ նա-
մակը թիւրք կառավարութեան մի-
ջոցաւ բռնութիւնով, այդ մասին հա-
ւատք գոյացուց :

Վերջապէս քանի մը ամիսէ ի
վեր, թուրքերու եւ յոյներու մի-
ջեւ համաձայնութիւնը նոր ձեւի
տակ կը ներկայանայ . կուզեն իս-
թիլ յոյն խումբերու մասին որոնք
կաւրեն Իրկիրը եւ միառմի կա-
ւերեն պուլկարական գիւղերը : Ա-
նոնք զէն ի ձեռին կը պահան-
ջեն պատրիարքարանի հպատակի :
Եւ երբ, պատահմամբ, թուրք կա-
ռավարութիւնը անոնց զէմը ելլէ,
չը կրնար առանց գայթակղութեան
զանոնք օգտաւ ձգել, ձերբակա-
լութիւնը պարզ ձեւակերպութիւն
մըն է եւ ազատ արձակումը չու-
շանար : Կը կրկնեմ թէ Պուլկար-
ները թուրք-յունական մեղսակցու-
թեան զոհերն են : Հէլլէնականու-
թեան բռնութիւններուն ամեն տեղ
եւ միշտ սպանովեալ անպատեղ-
թիւնը որոշ ապացոյցն է այս գա-
լիականցոյցի համաձայնութեան :
(Շարունակելի)

ԿԱՐՍԻԱՍՏԱՆ

ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ՆԻՇԵՐ

Իմ նախորդ յօդուածով համառոտ
խօսած եւ խոստացած էի վերա-
դառնալ Թաւրիկի Հայունեաց Բա-
րեղործական Միացեալ Ընկերութեան
գործերին : Ահա այդ ընկերութեան
գործառնութեան ստուերանկարը :
Հաշիւ . 60-70 անգամուկներէն
բաղկացեալ այդ Ընկերութիւնը ամ-
բողջ Ստրպատականի հայութեան
կեանքն ու ոգին է : Նա պահում է

չորս 20 երկսեռ ուսանողներ, տա-
լով նրանց ազգութեան, կրօնի եւ
կենաց պայքարի մէջ անհրա-
ժեշտ գիտակցութիւնը . բայց աւագ,
դարեւից ի վեր շօշափելի խաւա-
րում խախտող զեռ բազմաթիւ
հայ գիւղացի մանուկներին, որոնք
չը կարողանան են կորսուելու ա-
մեն վտանգից, չի կարողանում օգ-
նութեան հասնիլ իւր գրաւական
անկարողութեան պատճառաւ, իսկ
մեր հարուստները հազիւ 1-2
հոգի գնահատելով եղած ազիւ
ջանքերը, նպաստում են ներթա-
պէս, բայց այդ անազնի պէտքին
առջեւ ինչ կարող են անել 1-2
անձերի օգնութիւնը, մանաւանդ
մի ընկերութիւն, որը տալիս է
աղքատի հագուստ, ուսեստ . բը
նակարան, ուսում, գեղ ու դար-
ման եւ ճամբորդ խնամքին էլ
չէ լքանում : Մենք պատենութիւն
ուսեցանք շատ մօտից ծանօթա-
նալ ընկերութեան բոլոր վարժա-
րաններին, որք փութերի մէջ բու-
սած վարդերի ապաւորութիւն էին
թողում մեր վրայ, ամբողջ թըր-
քախօս գիւղերի նորահաս մա-
նուկներ, ամեն տեղ աղճատ, աղա-
ւաղ հայերէն խօսող ծնողների
զաւակներ խօսում էին մաքուր ու
զուտ հայ ճիւղուն շնորհիւ Ընկ.
վարժարաններին, բայց քիչ շատ
լու ուսուցչներ չարքուծ տե-
սանք եւ ուսուցչներ կամ ու-
սուցչուհիներ բարեբախտաբար քիչ
թուով որք իսպառ անարժան էին
իրանց կոչման, գոնէ մի օրինակ
տեսանք մի Երեմիայի, որը իւր
հայրենիքում երբ 10 Քր (4 բուպի)
գնացող ուսուցչութիւն էր անում,
մի օր իւր առ փորձելու ուղղած
խնդրագրում, որով շմբականի յա-
ւելում էր խնդրած, զանազան
ծիծաղելի խօսքերից յետոյ աւելցը-
նում էր «Տէր եթէ կամիս կարող
ես սրբել» եւ որ ծիծաղելին է .
ստորագրում էր իւր խնդրագրին
այսպէս «խորհրդ արագին ձեր» :
Լսում էք, մի ուսուցիչ, որ
ախաղիմ բարի նշանակութիւնը չէ
իմանում, եւ կամ ինքն իրան էգ

է կարծում : Ես յապաք եմ բերում
այս դէպքը նրա համար, որ ի-
մացուի թէ Հայունեաց Ընկ.ը դը-
րամական ներդրութիւնը ստիպուած
ինչպէս պարտաւորուած է երբեմն
դէմն ելած ուսուցիչը վարձել մի-
միայն նրա համար որ այդ ագէտը,
ռամիկը կամ կիսակիրթը ծառայում
է փոքր վճարումով : Մենք այս
դիտողութիւնը՝ որպէս եւ այս
կարգի ուրիշներ՝ ներկայացրինք
Ընկերութեան Պատ. վարչութեան
եւ ուրախ ենք յայտնելու, որ այ-
ժմ Ընկերութիւնը շատ խիստ է
վերաբերում ուսուցչական ընտրու-
թեան գործին : Սակայն այստեղ
ինքնին մի լան կը ներկայանայ,
լաւ ուսուցիչը լաւ էլ փող կը
պահանջէ, իսկ այդ անիծեալ լաւ
փողը, կը պակտսի Ընկերութեան
գանձարանում, ինչ տեղից պէտք է
ճարել : Ընկերութեան յարգելի ան-
դամները անում են, ինչ որ կա-
րող են . իսկ վարչութեան շնորհա-
շուք անդամները՝ իրանց ջանքն
ու փողը տալուց յետոյ տալիս են
եւ իրանց օրուայ շատ ժամերը
հանգիստը որեւէ մանուկներ էլ են
պահում կերակրում, իրանց տընե-
րում, սակայն այս բոլորը բաւա-
կան չեն հանգչու մեծ պէտքին, որ
զգալի է Ընկերութեան, որ ծանրա-
նում է նախ խղճին իրք անյետա-
ձրելի եւ անհրաժեշտ պէտք . ինչ
պէտք է անէ խեղճ Ընկ.ը : Այ-
բողջ Ստրպատականի երկսեռ ման-
կութիւնը միաձայն ու միաբերան
ազադակում է—փրկեցէ՛ք մեզի աը-
գիտութիւնից, դուք լոյս ունեք
գինք նրան չենք հասնում, թէ ոչ
մենք կը կորցնենք—բայց այդ
լոյսը տալ բոլորին անկարող է մի
քնկերութիւն, եւ վաղ կամ անա-
գան, եթէ արդարեւ քնկերութիւնը
չը հասնին ընկերութեան, այդ
խնդրագրի լոյսը պիտի տան հայ
մանուկներին, գիտէ՞ք որոնք, կարին-
ներ, Գերմանացիներ, Ռուսներ, Ամե-
րիկացիներ կամ Ասորիներ, որք
վստում են այդ կողմնորոշ, եւ
դուք գիտէք, շատ էլ լաւ գիտէք
թէ ինչպիսի լոյս կը տան նը-

րանք եւ հարուստ հայեր ո-
րոնք աղքատի գոյութեամբ միայն
հարուստ են, կը զղջան իրրեւ
հայ, կը զղջան իրրեւ քրիստոնեայ,
իրրեւ մարդ գոնէ, բայց այն Ժ-
մանակը շատ ուշ կը լինի եւ
անօրում :

Ես ի բոլոր խղճէ կը յանձնա-
բարեւմ ամեն բարեսէր ազգայիննե-
րի, օգնել այդ լուսատարած ընկե-
րութեան, վասնզի Պարսկաստա-
նըն է միակ աստիճան գործելու,
ուր հայութեան մի փրկարար ա-
պագայ կարելի լինի յուսալ եւ
սպասել աներկբայ :

ՃԻԿԻ

Պ. ԷԳՆԱԵԱՆԻ ՈՐԲԵՐԸ

—Խաչագողական Սեփիւս մը, Եան-
քա՛մ կոնստանդնուպոլսէ, Միւնիխ
քաշայի. Պ. Էգնաեանի դէմ. Մու-
րիս մէջ գործող խաչագողներ .

Պ. Էգնաեանի որբերուն վրայ գը-
րածներու փոխարէն, «Իրաւունք»
հրատարակած է Ղուկասեանց ըսուա-
ծին մէկ նամակը, չեմ գիտեր թէ
զանեցաւ մէկը որ այդ աճպա-
րարին ըսածներէն քի զարհուրե-
լայնքան իրարմէ հարստփելի բանի
հոտ կը խօստովանուին :
Բայց քանի որ այսպէս տոթը
կը ներկայանայ, գէշ չըլլա՞ր որ
քիչ մը տեսնուինք այս պարտին
հետ, որ փառաւանդ անոր հետ, որ
մուկին մէջը կեցած, այս բոլորը կը
վարէ :

Ա

Պ. Էգնաեանի որբերուն չորսը
յարուցած փոթորիկը պարզ գրգը-
նութեան մը արդիւնք է եղած .
«Զարթոնք» մէջ գրուածները խոր-
հուած, ժողովուած բաներ են, աը-
չիւնք խաչագողական ձեռնարկի մը,
որ գեղ վերջ չէ գտած, ու հոս Բա-
րեղ հիմակ ալ կը շարունակուի,
ուրիշ գնդի ներքին, նոյն այդ մար-
դոց ձեռքով, եւ կրկնեմ ու կը
պնդեմ բացարձակապէս թէ «Հրայր»

ԱՐՓԻՄԱՐ ԱՐՓԻՄԱՐԵԱՆ

9

ԿԱՐՍԻՐ ԺԱՄՈՒՑ

(Շար . նախորդ թիւէն)

—Թէ որ կուզես հետք ա՛ռ տար քեզի
բլլայ, բայց մարդ չը տեսնէ ըսաւ վարժա-
պետը :

Գարբիէլ ուրախութենէն ինքնիմէն դուրս
եկաւ : Բայց ինչու «մարդ չես տեսնէ» . Աս-
տուածաշունչը ինչու գաղտնի պահուի : Ինչ
կար որ վարժապետը զայն անտուկին խօրը
պահուցողութեամբ էր : Ա՛յ Արշամը բացուեցաւ
«քովդ խոստովանանք մնայ» ըսելով, պատմեց
ինչ որ տէրտէրին տունը գլխուն եկած էր :
Վարժապետը ա՛յ ինչպէս, Դէմը անմեղ ու
լուրջ տղայ մը կար, որուն հետ հօգեբանու-
րէն պէտք էր վարուիլ :

—Բարեկամս, ըսաւ, հիմակ դուն սա գիրքը
կարդա՛, միտքդ թող բացուի : Տէրտէրը բարի
տգէտ մընէ, ժողովրդին պէս : Դուն շատ բան
կարդա՛, շատ մտածէ, անկէ ետքը կը խօ-
սիք : Նա՛, քեզի ուրիշ գրքեր ալ տամ :

Ու անտուկին մէջէն հանեց փոքր Հա-
յոց Վատմութիւն մը, Բոպէնտոն մը, Յուլի-
ները : Գարբիէլ ամէնքը ծրարեց, աուրելի մը
մէջ նետեց, զայն ուսէն կտկեց, ու թեթեւ-
ցած, ուրախ գուարթ ճամբայ ինկաւ իր գե-
ղը :

Տարի մը վերջ գեղացիները իրենց Գա-
րսի փոթում կը տեսնէին : Թիւրքերուն ու
քրիստոնեան հետ կ'ուրեւնէին կը զգուշանար գիւ-
ղին մէջ սմէնուն հետ անուշ վարսողութեամբ
կը ջանար վեճէին ու կ'ուրեւնէին կարգադրել :
Ձմեռը պղտիկ տղաքը գլուխը ժողոված, անոնց
կարգալ գրել կը սորվեցնէր :

Արշամին քովէն մեկնած օրը չիտակ ի-
գեղին մօտակայ մէկ լեռը երթալով, գրքերուն
տուրիկը հոն քարանձաւի մը մէջ, խոշոր քար
րեքէ ծածկութի ներքեւ ապահոված էր : Ծա-
քաթը քանի մը անգամ այդ սարը կը վա-
զէր, անհամբեր, սիրտը տրոփուն, իրր սիրու-
հի մը հետ ժամադրաւայր մը : Բաղ օդին,
խորհրդաւոր լուսութեան մէջ, կը կարգար ու
կը կարգար : Ընթերցումները գեռ մօթէն ներս
չեն թափանցեր, բայց կը թողուն աղոտ իմ
պատկերներ, որոնք նման անտե-
սանելի միջանով գրուած էջերու, օրին մէ-
կը պայծառափայլ պատի շողային ուրիշ ներ-
գործութիւններու ազդեցութեամբ : Ձմեռները քա-

նի մը ամիս քաղաքը կանցնէր : Գաւառին
մարմալէն բռնուած, Արշամէն քերականութեան
դասեր առաւ : Վարժապետը իր գրքերը կար-
գաւ փոխ կուտար : Թէեւ ճոխ գրատուն մը
չունէր, երտուն քառուն գիրք միայն, բայց
անոնց մէջ՝ եղիչէ, Լատիներացի, Հայունի :
Պրքերուն չափ նաեւ Պոլսեցի ուսուցչին խօ-
սակցութիւնները, պարզած տեսութիւնները
այդ խոսքն միտքը հեղիւլու օժանդակեցին :
Գաւառիէլ սկսաւ կարծիքներ ունենալ, համո-
զումներու տէր բլլալ, եւ իրեն սեփական գա-
ղափարներ ստեղծել :

Ապագայ տէրտէրը Քրիստոսը սկսաւ ճանչ-
նալ ու սիրել : Բայց Պողոսն էր զինքը քա-
շողը : Իրիստոս երկինքը դալած արտաճա-
նոյշ լուսնակային պէս կը խոնդաղատէր իր
սիրտը : Առաքեալէն յեղափոխի շունչ մը իր
հոգին կը խռովէր : Աւետարանը կը կարգար
ինքնամիտն մաքով . յետ ընթերցման թուլցած
կը մնար, գրեթէ երազուն : Գործք Առաքե-
լոցին էջերը բացած ասունը չէր կրնար նըս-
տուկ մնալ . մերթ ապառաժի մը կրկնած
մերթ քայլելով կը կարգար բարձրաձայն ներ-
քին անբացատրելի վրդովմէ տապնապահար :
Կամայ կամայ Աստուածաշունչն ու Հա-
յոց պատմութիւնը իրարմէ զանաղանել սոր-
վեցաւ : Ըմբռնեց, թէ Հին ու Նոր կտակա-
րանները ամէն ժողովուրդներուն համար էին

ፊ. ክ. ከ. ሶ. ቶ. ከ. ሀ.

— Կոէնոէ սօն հաթթատա
եռւում ընդտան 347 քիչի էօլ-
միչ .

— Բեգեքսպուրկ — Պալթիլո-
լըն ֆապրիգաւրնտա իշծիէր
իշլեմէկէ պաշտոտրլար :

— Ո՞րտեղ Գազան խաթիթը
տախի իշխմէյօր : Կրանտիւք
Սէրկէյին Գաթիխտէն տօլայը
60 քէշի տէրտէսթ օլընտը :
Անտրէէվտէն մաատա տէրտէսթ
օլընան տիկէր մուհարիրլէր
սէրպէսթ պըրպըլտըլար :

— «Սէլըուս» նաւ վաւոր Գալ-
տիֆտէն Վլատիլուժօքա քէօ-
միւր նազլ իտէր իրէն ճա-

—Աղէտէնէն. քիչ նամ թէ բէրի
ղապթի իթմէք իշինն ճաբօնը-
լար կիճէ պիր հիւճում խոռպ
մուշաֆագ օլաւմաբըշլար իսէտէ,
կիւնտիւզ տաճա ճէսիր գուշ-
վէլվէ բ.բինճի հիւճումտա իս
թիւա իթմիշլէբ. Բուսլար կէրի
չէ.բիւմէկէ մէճպուր օլմուշլար:
Ի՛նչէֆիթթըն մըզտարն պիւտի-
բիւմէմիշ տիր:

Լօսոսան 15 փետր.

Քիւրքիատա խաւհած իճրա
իթմէք վաղիֆէսի պիւր
գօլիսիւնընա իհայէ իլէ՝ թիւրք
հլըքիւմէթի եէրինէ մէկըւր
գօլիսիւնըն պէօլիւք տէվլէթ՝
էր ինտինաէ մէսուլ օլմասր պա-

Հիւ.քիւմէթին պէյան իթտիկի
չու էֆեւար լիպէրալ ֆըրզատու
նը շէտիտ թէշէ.ք.քիւթա վէ խոշ-
նուտիյէթսիղլիկէ սէլզ իթտի,
Լիպէրալար Հիւ.քիւմէթին չու
պէյանաթը գրալն նութգընա
վէ լօրտ Լանստաուենն վէրմիշ
օլտըղը իյկահաթա մուղայիր
ատտ իտէյօյար:

ԳՈՆԶԼԷ	1,95/2 10
ՇԵՔԷՐ ՆԷՊԵՏ	84
ՇԵՔԷՐ ՔԵՄԵՆԻ ՍԱՆԱՐԿ	43. 50
ԲԻՐԻՆԺ ՖԻԼԻՍԷ ԶՆՎԱՐԸ	45 .
» ՃԱՐՈՆ »	35 .
» ԻՆԿԼԻԿ »	27.50
» ԸՆԴՈՆ »	50
ԿԼԶ, ՍԱՆԱՐԿ	8. 70
ԶԵՅԻՆ ԽԱՂԸ ՔԻՐԵ	85.—1
ԳՈՒՐՈՒԼԱԳԻՐԸ	25

печатница—“Езаимность, Варна

